

Regina Varret

Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioon Teie 15.03.2024

TALO

talo@talo.ee

Meie 15.04.2024

nr 5-8/374-2

Vastus “Ettepanek kultuuriministrile töötasuläbirääkimisteks 2025” pöördumisele

Lugupeetud Regina Varret

Täname pöördumise eest.

Ka Kultuuriministeerium valmistub 2025. aasta riigieelarve kõnelusteks. Nii kevadine majandusproгноos kui ka eesootav suvine majandusproгноos on olulised suunanäitajad 2025. aasta riigieelarve seaduse eelnõu ning aastate 2025–2028 riigieelarvestrateegia planeerimisel. Valitsussektori tulude hinnang on majandusproгноosi kõige olulisem väljund, mis on riigieelarve menetlemise alus riigikogus.

Kuna riigieelarve kõnelused on praegu konsultatsioonide faasis ning ühtki otsust ei ole tulenevalt majandusproгноoside avaldamise aastakellast tehtud, ei ole meil praegu võimalust konkreetseid lubadusi anda. Kinnitan, et kultuuriministrina seisan kogu valdkonna tasakaalu ja arengu eest.

Palgateemadel pean vajalikuks selgitada, et Kultuuriministeeriumi haldusalas on ligikaudu 3700 kõrgharidusega kultuuritöötajat, kelle miinimumpalk tõusis 2023. aastast 1400 eurolt 1600 euron. Lisaks suurendati Kultuuriministeeriumi valitsemisala asutuste palgafondi, et asutuste juhid saaksid tösta ka ülejäänud kultuuritöötajate palkasid, keda miinimumpalgaga tõus ei puudutanud. Riikliku palgakokkuleppe kujundamisel on alati arvestatud ka 5. ja kõrgema kategooria treenereid, kelle puhul tööjõukulu toetus on samuti läbirääkimiste objekt. Kõrgharidusega kultuuritöötajate, õpetajate, siseturvalisuse valdkonna ja sotsiaaltöötajate palk on kindlasti fookuses ka eesootavatel riigieelarve kõnelustel.

Kohalikes omavalitsuses töötavate kultuuritöötajate tasustamine kuulub omavalitsuste endi pädevusse, mistõttu on selles küsimuses kultuuritöötajate esindusorganisatsioonidele läbirääkimiste partneriks esindusorganisatsioonina eelkõige Eesti Linnade ja Valdade Liit.

Eesti Rahvusringhäälingu loometöötajate tasustamiseks täiendavate katteallikate leidmine näib praegu pigem ebatõenäoline, arvestades üldist majanduskonjunkturi ja riigieelarve suurt puudujääki. Rahvusringhäälingule antava tegevustoetuse seesmine jaotus on ringhäälingu tegevjuhtkonna pädevuses. Huvikoolide pedagoogide töötasu võrdsustamine põhikooli- ja gümnaasiumipedagoogidega vajab vastust haridus- ja teadusministeeriumilt. Laulu- ja tantsupeo kollektiivjuhtide töötasu toetusfondi püsimine on garanteeritud ka edaspidi. Samuti on endiselt prioriteet loomeliitude kaudu kunstniku- ja kirjanikupalga maksmise jätkamine, kuid lähiajal ei ole plaanis palgasaajate arvu suurendamine.

Vabakutseliste loovisikute majandusliku toimetuleku ja sotsiaalsete tagatiste valdkonnas on toimunud mitmeid olulisi muudatusi. Esiteks, 2023. aasta suvel muutis Riigikogu alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadust ning hasartmängumaksu seadust, tõstes maksumäärasid. Selle tulemusena kasvab alates käesolevast aastast kultuurkapitali eelarve. Üheks oluliseks põhjuseks maksumäärade tõstmisel oli vabakutseliste loovisikutele sotsiaalsete tagatiste maksmise süsteemi käivitamine. Rahandusministeerium prognoosis täiendavate laekumiste suuruseks umbes 2 miljonit eurot 2024. aastal ja edaspidi mõnevõrra suurenevat summat umbes mõnisada tuhat eurot aastas. See lisaraha jaotub sihtkapitalide vahel.

Teine oluline ja põhimõtteline muudatus on seotud 20. märtsil vastu võetud Eesti Kultuurkapitali seaduse muudatusega. Selle kohaselt hakkab kultuurkapital maksma loometöötoetuse asemel loometöötasu, mis tagab loovisikutele sotsiaalsed tagatised, nagu ravikindlustus, töötuskindlustus ja panused pensionifondidesse. Käte sotsiaalsete tagatiste väljamakseteks tuleb ennekõike maksumäärade tõusu tagajärjel lisanduvast 2,0 miljonist eurost, aga mitte ainult. Üheaegselt Kultuurkapitali seaduse muutmisega muudeti ka hasartmängumaksu seadust selliselt, et 47,4% (1,8/3,8) sihtotstarbeliselt kõrgkoolide õppejõudude loometegevuse toetuseks ettenähtud vahenditest suunati ümber sihtkapitalidele vabalt jagamiseks. Sedagi raha saavad sihtkapitalid kasutada täiendavalt. Kõik see aitab lahendada teadaolevat probleemistikku, kuid sotsiaalsete garantiide tervikvaate nimel jätkub töö.

Oleme ühel meelel, et Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsiooni (TALO) eesmärk on esindada kõiki oma allorganisatsioonide liikmeid ja vahendada nende vajadusi. Olete seda oma kirjas veenvalt teinud. Kirjas viidatud kõigi organisatsioonide esindajate kaasamiseks läbirääkimistele Kultuuriministeeriumiga aga ei näe me otsest vajadust, kuna TALO esindab katusorganisatsioonina oma liikmeskonda tervikuna. Läbirääkimiste tõhusust silmas pidades on oluline hoida mõistlikku tasakaalu üksikute asutuste seesmist vajaduste ja kultuuritöötajate palgapoliitika tervikvaate vahel.

Oleme valmis TALO esindajatega kohtuma, et täiendavalt arutada olukorda ja vajadusi 2025. aasta riigieelarve kõneluste eel ning teie tõstatatud teemasid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Karoliina Lorenz 59092864
Karoliina.Lorenz@kul.ee